

BÁGOAS, PORQUE NON HAI PALABRAS

NA PRAIA DO ORZÁN, UNHA MULLER ESTOMBALLADA BAIXO O SOL TRATA DE EXPLICAR A PRESENZA DE VELLO E MALTRATADORES NA SÚA VIDA. É A NOVA NOVELA DE MARTÍNEZ OCA

Unha muller, 32 anos, toma o sol na praia do Orzán, estomballada, parece adurmiñada, só aparentemente: «Intento afastarme de min agarimada pola caricia do sol e case empezo a conseguilo. O corpo languidece, larga amarras, frouxo, na area. Esquézome. As ondas tomaron o día de descanso, está o mar calado nun ir e vir case imperceptible. Os pensamentos soben e baixan agora como un bambán. Como serei vista desde fóra de min?». Desde fóra, a protagonista da nova novela de Xosé Manuel Martínez Oca (A Estrada, 1942) vese de moi distintas maneiras, que ela vai lembrando baixo o sol. É un longo monólogo que arrinca cando viaxa a cidade porque acaba de morrer súa nai e vai lembrando páxinas dunha vida, pequenas historias de feitos e xentes que ten ao seu arredor. Unha amiga dille que se ten que afastar dos vellos e buscar mozos (saíu con Eduardo, 25 anos máis vello, e agora vive con Santiago, que lle leva uns 17 anos e xa lle puxo a man enriba un par de veces, algo que ela xa vivira co seu padrasto e súa nai).

Martínez Oca, que con esta novela gañou o premio Rubia Barcia Cidade de Ferrol, vai achegando con habelencia ao lector a vida desta muller, son pequenas pinceladas que sorprenden, que enganchan, que asombran pola dureza que agachan, comentarios de amigas, lembranzas de alguén que entra no seu cuarto e ponlle as mans enriba contra a súa vontade, plans de futuro dun feixe de alumnas do instituto nos que ela sorprendía dicindo que soñaba cunha casa na que puidese estar «soa, soa, soa». As

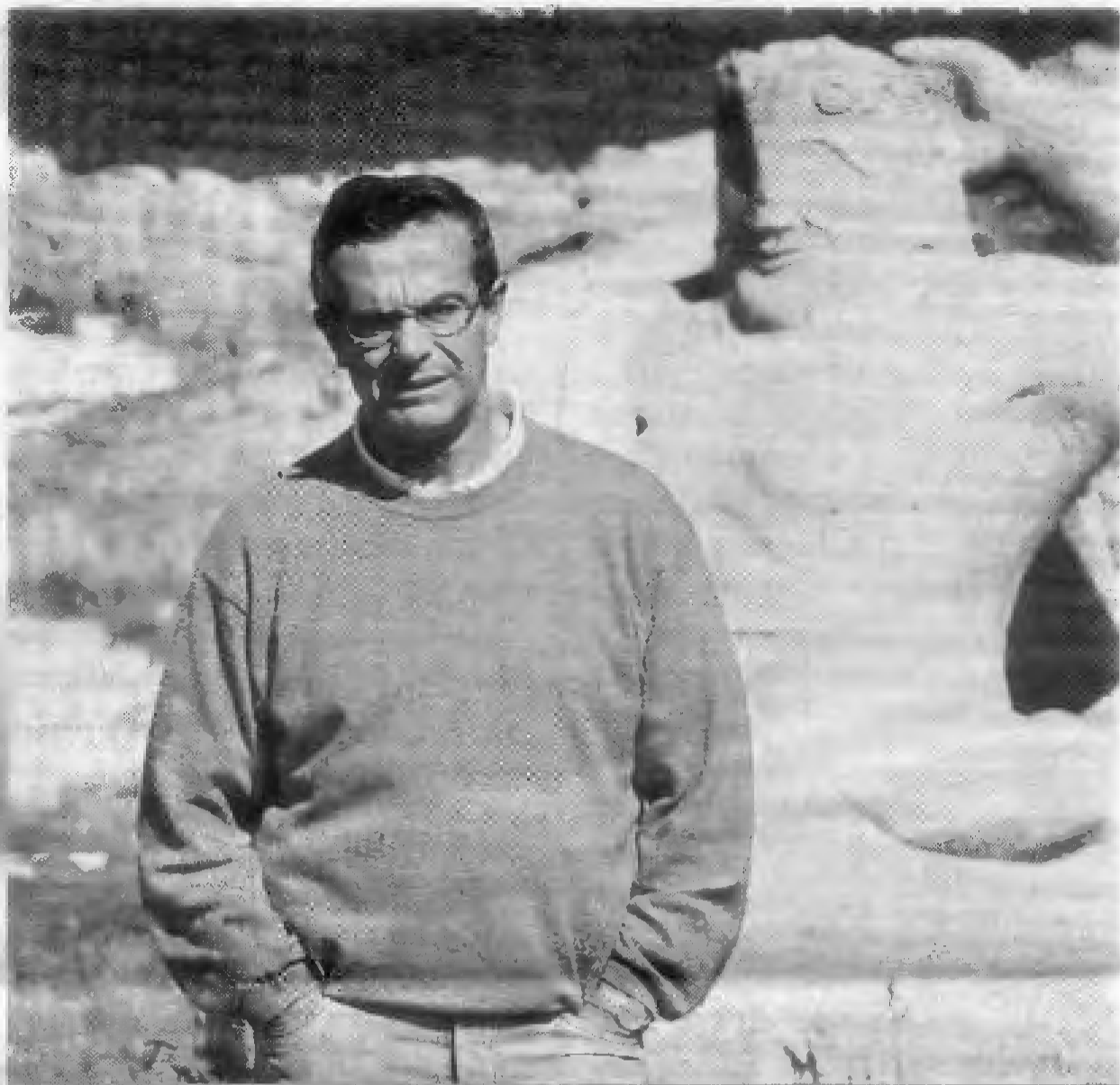

NOVELA

«Como paxaro caído do niño»

Xosé Manuel Martínez Oca. Baía Edicións. 112 páxinas. 9.50 euros. **

Oca narra cousas xeniais: «No galiñeiro había unha galiña que se ría de min. Mirábame así de lado, cun ollo cheo de maldade, e ríase entre sacudidas do pescozo»

KOPA

Martínez Oca gañou o premio Rubia Barcia con esta novela

amigas non o entendían, algunha sigue sen entendela agora, porque o que oculta é tan forte que se lle fai imposible poñelo en palabras. Por iso, se alguén se achegara esta muller tirada na area podería ver, as veces, bagoas caendo polas súas meixelas; son a única linguaxe coa que sabe explicar algúns pasaxes da súa vida, esa existencia para a que agora non atopa sentido e que a atemoriza ata nos seus sonhos: «Chego náufraga a unha illa cando vou de viaxe ao enterro de mamá e nesa illa tiña que estar eu para esperar por min e descubro que non hai ninguén, descubro que non estou, quedarei alí soa para sempre. Soa para sempre, soa para sempre. Eu non estou».

Máis que a tristeza propia de situacións durísimas, arrincadas da sección de sucesos dos xornais, a novela de Oca rezouma melancolía, desesperanza, pero retrata moi ben unha sociedade mergullada na sensualidade na

que calquera broma sobre o sexo pode ser mal interpretada, como lle pasa a protagonista cunha amiga, da que acaba sospeitando que é lesbiana, cando a muller presume do contrario.

Oca conta algunhas pequenas cousas de forma xenial: «No galiñeiro había unha galiña que se ría de min. Mirábame así de lado, cun ollo cheo de maldade, e ríase entre sacudidas do pescozo». Por iso a moza non quería ir a aldea.

O achegamento que vai facendo Oca a vida de Minucha remata de xeito sorprendente, pero tamén esperanzador para moitas mulleres coma ela: «O apartamento é meu, o traballo é meu, a miña vida é miña, ou intento que sexa miña, e non quero acabar da triste maneira que acabou a miña nai, escrava e escravizadora ao longo da súa existencia». Por iso, «aférrome á crenza de que aínda me é posible a resurrección».

M. Rodríguez